

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivataltól átvéve:	
Egész évre	18 kor.
Negyedévre	5 "
Helyben kassza hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	6 "
Világra postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	8 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Majdani minden nap a hóval és
széllel utáni napok kivételévelHelyszíni és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.A kiadóhivatal kintirek visszajuttatása
vagy megfizetése nem vállalunk.Előzetesek és hirdetések a
kiadóhivatalban intézendők.

Egyenlő árak a 3. sz. sz.

NAGYVÁRAD, decz. 16

Hárman megfagytak.

Nem a hideg borzalmas, hanem azok a hírek, a melyek ezzel kapcsolatosan futják be az országot, versenyezve az éjszakai széllel.

Dermesztő a szél is, meg a hír is.

Megint megfagyott három ember Nagyváradon.

Én nem tudom, kik voltak? De a mint hallok a hírt, körülnézek a fűtött, meleg szobában. Éppen elférne még itt három ember. S ha azok hárman itt lettek volna, most hárommal többen örülnének az életnek, hárommal többen örülnének rokonai, hárommal több testvérünk lenne a temető kapuján innen.

Miért kellett annak a három boldogtalannak és még annyi másnak megfagyva elpusztulnia? Hiszen én is, e sorok olvasója is ugyanabban a hidegben élünk, ugyanolyan emberek vagyunk s mégis ama három most hideg tetem, a kik fölött nekrológot írnak és olvasnak.

És még nem is a három halott a leg-szerencsétlenebb.

A külvárosokban, a nyomor ősi vályogváraiban van holttestemük, a hol még hidegebb az idő, mert a szeretet is csak ritkán téved oda melegével. De ők hárman már sem a hidegből, sem a nyomorból nem éreznek semmit. A halál a nyugalom s a nyugalom a megelégedés.

Az élet azonban, főleg odakünn, a nyomor tanyáján, az elégedetlenség, a

szenvetés. Az elégedetlenség csak azért nem tör ki lázadásban, a szenvetés csak azért fullad türelembe, mert reménykednek boldogabb véget. Lesz még nekik is jobb sorsuk, fordul az ő dolguk is!

Már most micsoda reménykedés töltse el annak a szerencsétlennek a szívét, a ki szomorú sorsában vigaszt keresni megy a szomszédjához s azt ott találja — holtan, megfagyva.

Hát ez az a jobb sors? Ez vár reá is? Ezért tűr, ezért szenved?

Nem a három halottnak a sorsa megdöbbentő most már, hanem azé a három ezeré vagy három milliós az országban, a kik elkékült arczzal, kivörösödött kezekkel, remegő lábakkal, dideregve állnak a három holttesttel szemben s lelkiüket eltompítja a sötét kétségbeesés.

Tudják, hogy reájuk hasonló sors vár.

*

Azonközben itt bent a belvárosban egymást érik a csilingelő szánok. Mosolygó leányarcok vidáman fogadják onnan a fiatalemberek köszönését és kényelmes, meleg bundában gondos mama felügyelete alatt mennek ruhát rendelni a legközelebbi bála. A nyomdákban báli meghívókat nyomtatnak, a három halottól egy kilométernyire már nemzeti színű vidám lobogók utcahosszat hirdetik, hogy a kinek sok a pénze, itt a jó alkalom, költse el karácsonyi vásáron, bálon meg mit tudom én min.

Akad panasz is a hideg miatt. Három ember megfagyott, de azért éppen most olvasom a haragos kifakadást, hogy —

tessék elszörnyedni! — a színházban két fokkal alább szállott a hőmérő s talán egy köszvényes öreg ur még egy kis náthát is kapott. Két fokkal alább szállott a hőmérő!

Aztán este, mikor a munka után haza megyünk, világosság, vidám zene, édes meleg árad ki idebent megannyi ablakon. Hogyne, hiszen most van a legjobb alkalom mulatni. Zsúr, diszótó, házibál v gy tündérest: mikor lehetne ezeket jobban rendezni, mint most, mikor a rettenetes hideg miatt ugy sem lehet korcsolyázni? S aztán kellemetlen is volna most a jégpályák felé menni: sok arrafelé a széljárta viskó, sok a szegény ember, könnyen akadhat közlünkben egy megfagyott felebarátunk s nekünk olyan, de olyan érzékeny szívünk van, hogy egy kissé még a korcsolyázás sem esnék jól.

Bent maradunk hát a meleg belvárosban s csak rémhírek alakjában hallunk egyet-mást a külvárosokról. Megfagyott három ember? Borzasztó! Jó lesz holnap melegebb siphát venni, nehogy a mi fulunk is ugy járjon.

Pedig ha kalappal, ha siphával, de ki kellene mennünk oda, a nyomor vályogodvai közé, a külvárosokba. Ha szavazáskor *polgártársunk* a szegény, legyünk mi ilyenkor *testvérei*. Álljon oda legalább képzeletben a vagyonos a mellé a három megmerevedett holttest mellé, oda az elkékült arczu, kivörösödött kezü, éhes és rongyos emberek közé, álljon oda legalább képzeletben és akkor az a rettentő kép megdermeszti őt is, ijedten

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Az önálló.

Irtá: Ellen O'Downey.

Idő: Borus deczemberi délután. **Szín:** Első osztályú vasuti kocsi, mely éppen most indul Great Midshireből. A kocsiiban egyetlen fiatal nő ül, nagyon szép és szőke. Éppen koczkás plaidjét igazítja, midőn a kocsiajtó nagy robajjal felnyílik s valaki egy sárga bőrtáskát s egy utazó pokróczot bedob. Egy pillanat múlva magas, harmincz-harminczöt éves férfi lép be, csaknem keresztül esik a paktáskán s leveri a nyitott kőayvet a fiatal nő térdéről.

A férfi. Ezer bocsánat! Fajdalmat okoztam kegyednek? Ez az ostoba hordár eltévesztette a . . . Nőül hiszen ez Viola!

A leány (teszesen). Ne mentegesse magát, kérem. Hozzam sem ért.

A férfi. Mindegy, de ügyetlen voltam. (Tétozódik, nem tudja, hogyan folytassa a beszélgetést.) L hátsóger-e, hogy Gilbert bátyánk kegyedet is magához hívatta?

A leány. Hivatott. Miskolcban (hűvöser) nem nagyon valószínű, hogy Hassletonba utaznám. (Pillanatnyi csönd után.) Azt hittem, hogy maga külföldön van.

A férfi. Két hónapja, hogy hazajöttem,

(szárazon) odakünn mind a két kezére szükség van az embernek, hogy megélhessen.

A leány (gyorsan rátekint s csak most veszi észre, hogy a férfi kabájának egyik uja üresen lóg le; egyik kezét elvesztette.) Oh, így sajnálom . . .

A férfi (könyvedén meghajlik előtte, aztán kibontja az újságot félkezével). Én is sajnálom, hogy így rákényszeritem a jelenléte-met. De minthogy a vonat most háromnegyed óráig meg nem áll, de kell látnia, hogy — bár nem szívesen — addig itt kell maradnom.

A leány (udvarias nemtorődömséget színel). És kérem, ne zavartassa magát. Nekem igazán egyre megy, akár van itt, akár nincs. Hiszen most vannak a nagy karácsonyi szün-idők s ilyenkor nem igen lehet oly szerencsés az ember, hogy üres fölkét kapjon. Nem emlékszem, szokott-e ön szivarozni? Mert ha igen, ugy én miattam bátran rágyújthat.

A férfi. Köszönöm. Boythorneig kiállom füstölés nélkül is.

(Csönd. Ezalatt mind a kettő ellenkező irányban tekint ki az ablakon.)

A férfi. Móta nem látta Gilbert bátyánkat?

A leány. Két év óta . . . azóta, hogy . . . (hirtelen elhallgat.)

A férfi. Ó! De hiszen (bámulva) és megmondtam neki, hogy az teljesen az én hibám volt. Miért éreztette magával?

A leány (gondtalanul). Igazán nem tudnám megmondani. Talán azért, mert én kijelenttem neki, hogy én voltam az oka.

A férfi. Igy aztán mind a ketten kegyvesztett-ké lettünk. Ha szabad kérdeznem, mit irt ő most kegyedek?

A leány. Telegrammot küldött. (Kibontja kizitáskáját s abból kivész egy összehajtott papirlapot.) Szélhűdést kaptam. O ülti fogok, ha a karácsonyi ünnepeket vel-m töltöd.

A férfi. Szórol-szóra megegyezik az enyémmel. És kegyed persze nem tudta, hogy én is ott leszek?

A leány (fagyosan). Természetesen — nem.

A férfi. Ez azt jelenti ugy-e, hogy ha előre tudja, nem jött volna el?

A leány. Nem éppen ezt. Mert ha Gilbert bátyánknak csakugyan szüksége van reám, az ilyen apró személyes kellemetlenségeket félre kell tennem.

(Csönd. A leány ugy tesz, mintha olvasna, a férfi a bajuszát pedri.)

A férfi. Most, hogy mind a kettőnek idenyujtának az olaját, nem gondolja, hogy Gilbert bátyánk fel akarja újítani azt a fejezetet, amely örökre lezárt s egy meghalt multnak kihölt hamvai alá van temetve? Remélem jól idázek?

A leány (haragosan elpirul). Ha azt kívánja idáeni, amit valaha én mondtam . . .

A férfi (halkan). Amit irt.

A leány. Vagy amit irtam, akkor kétségbe

próbál kezével mozdulni s ezek a megmozduló karok önkéntelenül magukhoz ölelik a didergő nyomorultakat.

Ime, a példával előljár az a sokat rágalmozott püspökség és káptalan. *Toset* miniszteri tanácsos ur előterjesztésére a *püspökségi pénztár* terhére havi 300 koronát utalványozott a kultuszminister a szegényeknek (s ezt a 300 koronát a legméltóbb helyen: a zárdákban fogják a szegényeknek átadni), a *káptalan* pedig egyszerre ezernyolczszáz koronával siet a nyomor enyhítésére.

Megfagyott három ember. Legyen elég ez a három szó így egyszerűen leírva a vagyonos társadalom megmozdítására, kövessük nemes példájában nemes lelkű főpapjainkat és bizony tündéribb dolgot cselekszünk minden tündérestnél és karácsonyi vásárnál.

A hölgyekhez akarnék még szólni... de hiszen ők legjobban tudják, hogy micsoda hatalom van az ő gyöngye kezeikben, s hogy most használhatják ezt fel legjobban. A szív dolga ez, a szív pedig a hölgyek nyelve.

S ne feledjük, hogy azt a három boldogtalan embert nem annyira az idő, mint inkább a szívek hidegsége ölte meg. *Dr. K. A.*

Mozgalom az inségesek megvédésére.

— Ertekezlet a rendőrfőkapitánynál. —

Lapunk múlt számában megemlékeztünk *Gerő Armin* rendőrfőkapitány azon humanus cselekedetéről, hogy a rendőrségen az összes börtönöket fűteti, hogy azon szerencsétlen szegények, kik nélkülöznek a mostanában beállott rendkívül zord könyörtelen téli időben a legszükségesebbet, a meleg szobát és kenyert, ne legyenek kitéve a megfagyás veszélyének, hanem a rendőrségen menedéket találjanak a hideg ellen.

Az újabb mind nagyobb számban jelentkező szomorú esetek nagyszabású humanus mozgalom megindítására készítették a főkapitányt, melybe egész társadalmukat belevonta.

Az első gyűlés tegnap este volt *Gerő Armin* rendőrfőkapitány hivatalos helyiségében.

Jelen voltak: *Gerő Armin* elnöklété alatt *Kováts Béla*, *Frankó Endre*, dr. *Várady Zsigmond*, *Szokoly Tamás*, *Reismann Mór*, *Edelmann Menyhért* *Füchsl Mór*, *Grósz Menyhért*, *Dési Géza* dr. *Moskovits József*, *Ternyei Antal*, dr. *Popper Akos* és a sajtó képviselői.

Gerő Armin az értekezletet megnyitván, üdvözli a megjelenteket, majd tömör vonásokkal ecseteli a veszély nagyságát, mely fenyegeti városunk szegény osztályát. A beállott rendkívül hideg következtében utóbbi három nap alatt *hat megfagyási eset* történt. A szegények megmentésére okvetlenül kell a társadalomnak módot találni. Szerinte leg-helyesebb volna széles körben eszközözendő gyűjtés útján barakkot felállítani alkalmas helyen, hol hajléktalanok, éhezők egy adag kenyeret is kapnának, továbbá minden városrészben egy-egy melegedő helyiség rendeztetnék be.

Elsőnek dr. *Várady Zsigmond* szólt a főkapitány előterjesztéséhez. Elfogadja azt egészében, s hangoztatja, hogy lehetőleg ma szerdán a barakk már megnyitassék. Katonavárosban a *Feldheim-féle* házban látja jónak egy melegedő helyiséget berendezését.

Grósz Menyhért dr. szerint nemcsak kenyér osztására és melegedő helyiségek berendezésére kellene kiterjeszkedni, hanem meleg leves és fa kiosztására is. A költségek fedezésére pedig felkérendők adakozásra első sorban a város, lat. szert. és gör. szert. káptalan, az összes bankok, jó ékony egyesületek, társulatok, s a város összes polgársága.

Ha aztán a gyűjtés szépen fog eredményezni, az olyan szegényeknek, kik szegények a nyilvános barakkokban megjelenni, a lakásukra szállítatja a bizottság a fát a város fovarosaival. S az ilyen szegények egyszerre egy egész hétre való kenyeret kapnak.

Az ügy sürgősségére való tekintettel, sok tekintélyes városatyá aláírásával egy beadványt nyújt be egy köldöttség ma a polgarmesterhez, melyben kéri, hogy tekintettel arra, miszerint az általánosán észlelhető nyomor és szükségesség, s a rendkívül erős tél következtében a barakkot, s a melegedő helyeket a mai nap folyamán kell felállítani, utaljon ki a tanács a *város pénztárából 6000 koronát* minden felsőbb fórum meghallgatása nélkül és minden felelősségi következményektől való aggodalomtól menten. Ha ez összeg fedezetet nem találna az ide-i házipénztári felelőségben, úgy a beadvány előterjesztői szerint a jövő havi közgyűlésen indítványoztassék *1% pótlódó* kivetése. A kérvényt *Szokoly Tamás*, dr. *Várady Zsigmond*

és *Füchsl Mór* tagokból álló bizottság fogja átnyújtani a polgarmesternek.

Megelakították a pénzkezelő bizottságot *Gerő Armin*, *Reismann Mór* és *Ternyei Antal* tagokból.

A róm. kath. és gör. kath. káptalant köldöttség útján kéri fel a nemes czélra való hozzájárulásra.

Tervbe van véve *hölgybizottság* a kiállása is, melynek élére városunk társadalmá egyik kiváló urasszonyát óhajtják megnyerni. Ezzel kapcsolatosan az összes téli mulatságokat rendező bizottságokhoz kérelmet intéznek, hogy a mulatságokból befolyt jövedelemből e célra is juttassanak bizonyos összeget.

Ezek szerint tehát ma valószínűleg megnyílik a barakk, mely a Nagypiaczon lesz, hol jelentkezők levest és kenyeret kapnak. Melegedő helyek lesznek pedig a rendőrségen, továbbá a Külvárosban levő *Babrik-féle* házban, *Várad-Velenczén* a *Feldheim-féle* házban és a *Szarvas-sorban* a *Weinberger-házban*.

A bizottság máától kezdve állandóan permanentiában lesz.

Eddig a mozgalom megindítóit, a tegnapi gyűlésen résztvevőket 800 koronát adtak össze a nemes czélra.

A végrehajtó bizottság a következő felhívásban kéri adakozásra Nagyvárad város minden nemesért jóért lelkesedő közönségét:

Kérelem a közönséghez.

A téli hadat izent az emberiségnek. Mozgósította minden szörnyűségét, hogy kiölje az életet. Megkezdte a rombolás művét, az emberek megfágnak, éhen pusztulnak.

A társadalom védekezni képtelen. Jó-ságból is, mert lehetetlen tétlenül nézni, miként dőlnek ki embertestvéreink, s önzésből is, mert a végtelenül nagy nyomor elhallgattatja a szenvedő embertömeg benső erkölcsi szózatát, megbomlik a társadalmi rend, a végszükség kétségbeesése veszélyes lehet azokra is, akiknek jobb sorsuk adott erőt arra, hogy a nyomor tamadásával szemben védekezzenek.

Nagyvárad város polgárságának mindig volt szíve és érzéke ahhoz, hogy az emberiség parancsait teljesítse. Most is teljesíteni fogjuk kötelességünket és elhatároztuk, hogy máától kezdve a *Nagypiacz téren*, *Kolozsvári utcán* és *Teleky-utcán* melegedő és kengérosztó helyiségeket állítunk, a Nagypiacz-téren ezenkívül meleg levest is osztunk egész napon át, inséges családok részére pedig *tűzfát* adunk.

kell vonnom emlékezőtehetségét. Ami a másikat illeti, (hidegen) azt képzelem, hogy azt még Gilbert bátyánk se merné, mert akkor oly szabadságot venne magának, amire sem kora, sem a köztünk levő rokonság nem jogosítja föl!

A férfi. Az neki mindegy. Meg vagyok győződve, hogy ő veszi magának a szabadságot. Ő sohasem szűnt meg sajnálni, hogy a mi házasság — akarom mondani — az eltemetett dolog véképp felbomlott.

A leány (mégiesen). Ha maga igazán azt hiszi, hogy e miatt küldött értünk Gilbert bátyánk, akkor maga igazán nyomorultul viselkedett... (elfordul tőle, s újra felveszi a könyvet.)

A férfi (feláll helyéről, odalép hozzá, s gyöngéden kiveszi kezéből a könyvet). Bocssáson meg, de kell velem beszélnie! En épp oly kevéssé tudtam, mint maga, hogy az öreg ur mind a kettőnkét Hassletonba hiit. Akkor jutott eszembe, hogy talán fel akarja újítani eljegyzésünket, midőn magát itt megpillantottam. Azért hoztam fel az egész dolgot, hogy megkérdezzem, hogyan viselkedjem, hogy maga elkerülhesse nagybátyám haragját. (Keserűen.) Maga eléggé tudtomra adta, hogy ennek a dolognak a pusztá emítése is kellemetlen magára nézve. Nem csodálkozom rajta, különösen most (üres ruhájára tekint.) Minthogy mást nem tehetek az érdekében, azt hiszem, legjobb lesz, ha Boythornéból kiszállok s visszautazok Londonba. Magának nem kell megmon-

dania, hogy találkozott velem. Most pedig itt van könyve. Miután meghallgatott, visszaidom.

A leány (alázatosan). Igen, ez jó terv. Sajnálom, hogy... hogy megbántottam. (Mind a ketten ismét kinéznek az ellenkező irányban.)

A leány (hirtelen megfordul s izgatottan beszél). De hiszen maga a Gilbert bátyánk örököse. Mazának kell vigyázni rá, hogy meg ne haragítsa újra.

A férfi. En? Miért lennék éppen én az örökös? Azért mert egyetlen élő férfirokona vagyok? Maga meg az egyetlen nőrokona. Az esélyek egyenlők.

A leány. Azt értem ezalatt, hogy ő ki is zárhatja magát az örökségből?

A férfi (röviden). Természetesen. Erre igen nagy a valószínűség.

A leány. Igen, értem. Mérges lesz, amiért most hívására meg nem jelenik. Nem sürgönyözött neki? (A férfi igent int a fejével.) Nos, ez eldönti a dolgot. En térek vissza Boythornéból.

A férfi (halkan nevet). Csinos kis jelenet lesz Hassl-tonban, midőn a kocsis úrasen fog megérkezni az állomástól!

A leány. De hiszen maga ott lesz, magának ott kell lennie. Nagybátyánk sosem bocsátaná meg, ha maga elmaradna. El sem tudom képzelni, hogy Courthban más legyen a háziur, mint maga.

A férfi. Valóban csak egy eset van még,

ami elképzelhető. Maga helyénvaló chatelaine lesz.

A leány (fölugrik helyéről). Oh, maga borzasztó ember! Mindezt csak azért mondja, hogy megszegyenítsen. De azt ne higye egy percig sem, hogy akár maga, akár Gilbert bátyánk korlátozhatják szabadakaratomat s én ezennel visszautasítok minden erre való kísérletet. Nem megyek Hassletonba, sem azt meg nem engedem, hogy maga eljássza a szerecséjéll. Es ha én ma este Boythornéból vissza akarok térni Londonba, abban engem nem akadályozhat meg semmi!

A férfi (fölnéz a menetrendről, melyet nagy érdeklődéssel tanulmányozott). Oh, én azt nagyon jól tudom. Magam is azt hiszem, hogy csak egy dolog akadályozhatja meg...

A leány (kihívóan). Es ez?

A férfi (csendesén). Egy oly önnálló hölgy, mint kegyed, a lehetlent is lehetővé tudja tenni...

A leány (haragosan). Nem értem önt. Hát nem tud világosabban beszélni?

A férfi (nyugodtan). Az egész csak annyi, hogy ma este már nem indul több vonat Boythornéból London felé. Az, amelyik az előbb elfutott mellettünk, volt az utolsó.

A leány (pár pillanatnyi hallgatás után). De hisz akkor ön is kénytelen Hassletonba menni!

A férfi (udvariasan, de hüvösen). Félre ért. En azt mondtam, hogy csak este nem in-

Ehhez pénzre, kenyérre, fára van szükségünk.

Bizalommal kérjük polgártársainkat, támogatásnak bennünket. Adkozoznak és gyűjtésnek. A nyomor leírhatatlan, a gyorsaság életkérdés. Bármily csekély adományt is köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk. Kérjük az adakozókat, juttassák adományait bizottságunk elnökéhez, Gerő Armin rendőrkapitány urhoz.

Nagyváradon, 1902. december 17.

A végrehajtó bizottság.

Bizottsági ülések.

A képviselőház kérvényi bizottsága tegnap délelőtt 10 órakor Szentiványi Árpád elnöklelete alatt ülést tartott. Daruváry Aladár bemutatta a kérvények ötödik sorjegyzeit, a melyben azok a kérvények vannak felsorolva, a melyeket a képviselőház mult szombaton tartott ülésén tárgyalta harmadik és ez idő szerint tárgyalásra kitűzött negyedik sorjegyzeik kérvényei közül a bizottsághoz érdemleges tárgyalás végett utasított. A kérvényekre vonatkozó előadói véleményeket a bizottság nagyobb vita nélkül egyhangulag elfogadta.

A képviselőház gazdasági bizottsága tegnap délelőtt Apponyi Albert gróf elnöklelete alatt ülést tartott. Tárgyai voltak az ülésnek: a háznagy jelentése a költözködésre megszavazott 10.000 koronáról való leszámolás tárgyában; Hintz Henrik dr. folyamodványa az új ország-házban orvosi szolgálat szervezése és ezen ország-házi orvosi állás elnyerése iránt; néhai Jobbágy Miklós gyorsírói kezelő özvegyének kérvénye nyugdíjának emelése iránt és segélyek iránti kérvények. Ezekkel kapcsolatban Bíró Lajos előadó referálása alapján a bizottság több folyó ügyet intézett el.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 16.

Elnök: gróf Apponyi Albert.

Az ülés megnyitása után

Szivák Imre előadó betérjeszti rövidesen

dol több vonat. Ejjél utáni két órákor azonban újra megy egy. Addig pedig választhatok a váróterem padjai vagy az állomás melletti szálloda között: bármelyiknek előnyt adok a személyes kellemetlenségek fölött, amelyeket oly szíves volt az előbb említeni!

A leány (hevesen dobant a lábával): De én mindent el fogok mondani a bátyáknak s holnap reggel elhagyom Hassletont. Ha maga elhatározta, hogy eljársza ezt az örökséget, én is elhatározom, hogy nem akadémia ki a maga hőbortosságát. Gilbert bátyánk építhet árvaházat, vagy felőlem akár menedéket az elveszett macskák számára. (Hangja mecsuklik, elfordul s csipke zsebkendőjét szemére szorítja).

A férfi (komolyan). Hallgasson meg, Viola. Bármennyire szeretem is a véro kastélyt és beteges bátyáinkat, mégsem fogom magat kellemetlenségeknek kitenni. Megérhetné, hogy vannak dolgok, melyek — bármibe kerülnek is — kötelességévé válnak annak a férfinak, aki magát uriembernek tartja. Hígyje el, az én termem az egyetlen mód, mely leküzdí a nehézségeket. Mindenestre bele kell nyugodnia, mert két perc múlva Boythornba érünk s már nincs idő más modus vivendi föl gondolkodni. (Fölkel helyéről, újságait, a menetrendet s utazósapkáját a táskába gyömöszöli. A vonat ezalatt lassan megáll.)

A férfi. Azt hiszem, itt borzasztó rossz teát kapni. Akarja, hogy hozzak magának egy csészével ennek daczára?

ismertette a halastó beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

A Ház az osztályok mellőzésével tudomásul veszi a törvényjavaslatot.

Elnök: Következik a napirend. Első sorban a könyvtári bizottság előterjesztése könyvtárának állapotáról az 1901—06-iki országgyűlés első ülészakaszában és az új helyiségekbe történt átköltözéséről.

Az országgyűlés könyvtára.

Hegedüs Loránt előadó: Rövidesen ismerteti a könyvtár állapotát.

Balogi Géza: A képviselőház a régi országgyűlési iratok megszerzésére és publikálására 100000 frtot vett fel. Belegyeznek abba, hogy az iratok beszerzését a könyvtári bizottság, vagy személyzet végezze, amde indítványozza, hogy a publikálásra nézve, bízzák meg az Akadémiát, vagy a Történelmi Társaságot.

Szederkényi Nándor: A régi országgyűlési iratok összegyűjtését és publikálását szükségesnek tartja. Hiszen sokszor nem vagyunk tisztában a Corpus Jurissal, mit akar az, amde a régi országgyűlési iratokat publikáljuk, ezekből egész világosan kiűnik, mi volt a karok és rendek intenciója egyik, vagy másik törvény megalkotásánál. Ez iratok publikálása, melyet az angol minta szerint kellene megtenni, teljesen világos képet nyújtana hazánk jogi, gazdasági, tudományos fejlődése iránt. A publikálás a Ház határozata szerint történjék.

Madarász József: Örömmel üdvözlö az iratok összegyűjtésére irányuló törekvéseket. Ő már 48 előt részt vett a közügyekben. Éppen ma 70 éve, hogy távollévő követ lett. (Zugó éljenzés az egész Házban.)

Fejérváry: Eltesse az Isten.

Madarász: O legjobban tudja, mennyi kincs van azokban letéve. Ajánlja, hogy a Ház elnökét bízzák meg a dolgok előterjesztésével. Melen ajánlja, hogy az utódoknak a maga teljességében adja át annak az időnek iratit, melyben Magyarország kivívta önállóságát. (Eljenzés.)

Elnök: Helyesli a felszólalásokat. Szerinte egy arra alkalmas, szakértő egyént kellene a gyűjtéssel megbízni. A rendelkezésükre álló anyagi javadalom elég lesz a gyűjtésekre és a gyűjtő, valamint segítői tiszteletdíjau. Azt hiszi, hogy elégséges lesz most, ha a gyűjtés iránt intézkednek és ha majd az be lesz végezve, jelentést fog tenni arról a Háznak.

Szederkényi Nándor: Ohajtaná, hogy a publikálásra is már most tegyenek valamelyes előterjesztést.

Elnök: A vitát bezárja. A könyvtári bizottság jelentését — miután senki sem jelezte közlésre — elfogadottnak tekinti.

A leány (háttal áll hozzá). Nem kell, köszönöm.

A férfi. Akkor hát Isten vele. Remélem, hogy az öreg ur jobban lesz, mire oda ér. Sörgönyözök neki, hogy halaszthatatlan teendőim az utolsó perczen visszatartottak a jövetelől.

A leány (gunyosan). Azt hiszi, hogy ez meggyógyítja?

A férfi (nevetve). Remélem. De most már mennem kell. Ha hordár! Isten vele. Nem akar velem kezét fogni? Két évi távollét után, azt hiszem, bátran követhetjük az udvariassági formákat egymással szemben, anélkül, hogy ez félreérintse a duna okot.

A leány (kétségbeesetten ragadja meg a kezét). Oh Richard, Richard, ne menjen! Van még egy más mód is, ha — oh Richard, nem könnyíti meg nekem, a mit mondani akarok?

A férfi (mohón). Viola! Azt akarja mondani, hogy... De nem, ezt nem szabad remélnem, (szomorúan néz üres ruha-ujjára) most már.

A leány (a férfi mellére hajítja fejét, szégyenlősen). Ha maga nem segít rajtam, Richard, akkor — akkor mekkérem Gilbert bátyánkat, hogy parancsoljon rá!

(Els fütty, s a vonat zakatolva újra megindul.)

A Ház pénztára.

Fassie Todor előadó: Betérjeszti a számvizsgáló bizottság jelentését a képviselőház pénztárának az 1902. év első felére vonatkozó számadásáról.

A Ház egyhangulag tudomásul veszi.

A kivándorlás.

Kristóffy József előadó: Ösmerteti a közigazgatási bizottság jelentését a belügyminiszternek a kivándorlás szabályozásáról szóló törvényjavaslatáról. A kormány — ugymond — nem akarja a magyar földhöz láncolni azokat, akik nem akarnak itt maradni, de viszont a kivándorlás csökkentését óhajtja és lehetőleg annak megállítását szociális eszközökkel. E két tényre alapul a jelenlegi törvényjavaslat. Amde a kormány, ha nem is tudja már visszatartani a kivándorolni akarókat, gondoskodik arról, hogy ott a távol idegenben is megoltalmazza, védje és fenntartsa benne a honszeretetet és vallási ragaszkodást. A javaslat gátat akar vetni a kivándorlásra való csábításnak és a visszavándorlásnak minden tekintetben utat nyisson. A kormány a jövőre egy gazdasági, mint ipari tekintetben mindent el fog követni a kivándorlás csökkentésére, erre irányul a már felvett beruházás és a legközelebb bekövetkezendő telepítés. Gátat akar vetni a lélekfarkodásnak.

Madarász József: Fehér rabszolga kereskedésnek.

Kristóffy: A javaslatot a közigazgatási bizottság egy általánosságban, mint részleteiben elfogadja. Szóló a Háznak is elfogadására ajánlja. (Helyeslés jobbról.)

Barta Ödön: A törvényjavaslatot pártja nevében örömmel üdvözlö és általánosságban hozzájárul ahhoz. (Helyeslés.) Ritka eset az amidőn a függetlenségi párt hozzájárul a kormány javaslatához. E ritkaságok közé tartozik a jelenlegi törvényjavaslat, mely az egész ország érdeke. (Ugy van! a szélsőbalon.) A kivándorlás nálunk minél hamarább orvoslandó seb. Leginkább a kisbirtokosok vándorolnak ki — nem szólva azokról, akiket lélekfűfűk csábítanak el — és kivándorlásuk legelső oka az, hogy összehozzák külföldön azt a pénzt, amennyi eladósodott, megterhelt birtokuk, földeskeik megváltására kell. E bajt mielőbb szociális uton kellene orvosolni. (Ugy van! a szélsőbalon.) De ha már most meg van a baj, addig is, míg azt orvosoljuk, arra kell törekednünk, hogy a kivándorlás a magyar tenger felé történjék. (Helyeslés.)

Indítványozza, hogy a kivándorlás Fiume felé történjék, magyar hajókon, mely hajókon csak magyar alkalmazottak legyenek, az utazásnál szükséges élelmiszerek pedig a magyar mezőgazdaság termékeit használják! (Helyeslés.) Igen fontos dolog az is, hogy külföldi konzulatusaink a kellő erélyt fejtsek ki a kivándorolt állampolgáraink érdekében, valamint az is, hogy a vallásában megerősítették. (Helyeslés.) Minden havi késelelem, melylyel a kivándorlások a magyar tengerpart felé való irányításában késik, 2 millió forint kárt jelent Fiumének. Ezért kéri az irányítás mielőbbi megváltoztatását. A javaslatot általánosságban elfogadja. (Helyeslés.)

Hegedüs Loránt: Rövid áttekintést nyújt az európai államok kivándorlását illetőleg és számokkal bizonyítja, hogy az összes európai államok között a legnagyobb mérvű kivándorlás Ausztriából, de különösen Magyarországból történik. A magyar kivándorlásnak egy speciálisitása van. Míg más államokból a kivándorlás egy bizonyos állam felé összpontosul, addig nálunk és Galiciából a szélsőbalon minden irányában történik az. Sok tekintetben igazat ad Barta Ödönnek. Így nincs eléggé kidomborodva külföldi konzulatusaink erélye, tekintélye.

Egyik nagy bajuk a kivándorlóknak — melyet New Yorkban figyeit meg — az, hogy mielőst Amerikában partra szállanak, azonnal megrohanják őket az orosz hitű itók. Magyarjaink az újvilágban teljesen magukra vannak hagyva. Ennek elhárítására a konzulatusok szaporítására és azoknak magyar jellegűvé tételére kell törekednünk. A tiszteletbeli konzulatusokat nem kedvelik, mert azok semmit

sem érnek. A tiszteletbeli konzulok a kivándorlókkal üzleteket kötnek és kizsákmányolják őket. Az ilyen tiszteletbeli konzul azután ha visszavonul, rendjelet kap. Nos hát ez rejtelmes. Milyen érdekért? és mit csinál Amerikában az ilyen ordóval, mikor azt viselni nem szabad ottan! Az amerikai magyarokra az egyházaknak kellene kiterjeszteni gondoskodásukat. A konzulátusok nem teljesítik kötelességüket hiven. A magyar állami címernek nincs tekintélye. De értéke van. A pálinkás boltok kirakataiban ugyanis a pálinkák közé odaállítják a magyar címet. Miért? Mert a tót csak így bizik a pálinka jóságában. (Derűtség.)

A főbb elvek, melyeket követni kell külföldi konzulátusaink tekintélyének emelése, azok jobban örködhessenek a magyar állampolgárok felett, a konzuli bíraskodás helyesbítése és általában tekintélyünknek külföldön való emelése. (Helyeslés.) Beszédét egy hasonlattal fejezi be. Mikor Amerikában az őserdőben barangolva, óriási köd szállt le és ők eltűntek, gyufákat gyújtottak és ezek apró lángjai mellett találták meg a kivezető utat. Ilyen apró fények gyuladoznak ki a kivándorlás szabályozásánál is, amíg majd megtalálják a helyes utat, melylyel tiszteletet, becsületet szereznek a külföldön élő honfitársainknak. (Hosszszantartó zajos éjenzés és taps az egész Házban. A szóokot a miniszterelnök, a jobboldal és ellenzék közül számosan üdvözlők. Ugyazinté atyjának Hegedűs Sándor volt miniszternek is sokan gratulálnak.)

Szünet.

A néppárt a javaslat mellett.

Szünet után Csernoch János szólott a kivándorlási javaslatokhoz. Hangsúlyozta, hogy a felvidéki tótok kivándorlásának oka a közigazgatás zaklatása. Beszéde végén kiemelte, hogy ápolni kell a kivándorlókat a vallásosságban. A javaslatot a néppárt nevében általánosságban elfogadta.

A vitát holnap folytatják.

Biharvármegye nagy napja.

Mit tárgyal a megyegyűlés?

Ma tartja meg Biharvármegye törvényhatósági bizottsága rendes negyedévi közgyűlését.

A tárgysorozatba 440 ügyet vettek fel, de ezek közül 247 egyszerű községi számadás, amelyeken pár perc alatt keresztülmennek, mert már felülvizsgálta azokat a nemsokára néhai megyei számvevőség.

A zöld asztalra kerülő tárgyak közül ki-válnak az alispán időszakos jelentése a vármegye utolsó három havi közigazgatási mozzanatairól; betérjesztik a jövő évi virilisek névjegyzékét, jelentést tesznek a néhai gróf Tisza Lajos 4000 koronás alapítványáról, az elme-kórház területének kibővítése céljából szükséges Mártonfy-féle telek megszerzéséről.

Egyik legérdekesebb tárgya lesz a közgyűlésnek a Tisza Kálmán emlékének megörökítése. A kiküldött bizottság jelentést tesz a Nagyváradi városa által ugyan e célból kiküldött bizottsággal létrejött megállapodásról, a mely szerint Tisza Kálmán szobrának felállítását társadalmi uton öhajtják megvalósítani.

A közgyűlés tárgysorozatából közöljük a következőket:

Alispán időszakos jelentése.

Igazoló választmány jelentése a legtöbb adófizető bizottsági tagok 1903. évi névjegyzékének összeállításáról.

Ugyanaz a november 13-iki bizottsági tagválasztások igazolása tárgyában.

A közigazgatási bizottságból kilépő öt tag helyének választás úján való betöltése.

Az igazoló választmány megalakítása.

Alispáni előterjesztés a vármegyei közpénzek elhelyezése tárgyában.

Számonkérőszék jelentése.

Nyitramegye a nemzetiségi viszonyok tanulmányozására kiküldött bizottság jelentését és javaslatát megküldi.

Szatmár-Németi város az ujonczlétszám felemelésére vonatkozó feliratát megküldi.

Arad város átirata hason ügyben.

Budapest főváros a póttartalékosok behívásáról szóló törvényjavaslat elleni feliratát megküldi.

A közigazgatási bizottság az elmebetegosztály felépítéséhez szükséges Mártonfy-féle telek megvétele tárgyában.

Főügyész a fent jelzett Mártonfy-féle telek megvételére vonatkozó szerződést bemutatja.

Alispáni jelentés Tisza Kálmán emléksoborra tárgyában.

Ugyanaz a pénztárak és számvevőségek átadása tárgyában.

Ugyanaz az új vármegyei ügyviteli szabályzat folytatás szükséges intézkedések iránt.

Ugyanaz az új jegyzői ügyviteli szabályok folytatás szükséges intézkedések iránt.

A nagyváradi és biharmegyei kiskereskedők társulatának a vendéglői szabályrendeletre vonatkozó kérelme.

Kérjük lapunk t. előfizetőit, hogy a sajtó alatt levő

Tiszántul Nagy Képes Naptárát

ismerőseik körében ajánlani szíveskedjenek, mert a díszes kiállítású és gazdag tartalmu naptár nélkülözhetetlen, házagot pótló kézikönyve lesz minden háznak. Épen ezért gondoskodunk róla, hogy nem előfizetők is megszerzhessék; ez okból nagyobb mennyiséget készitünk egyenkinti eladásra is. Megrendeléseket elfogad és pontosan teljesít a

„Tiszántul“ kiadóhivatala.

A naptár ára 1 korona. V. déki megrendelőinknek bérmentve kézbesitjük.

Tisztelettel

a „Tiszántul“ kiadóhivatala.

UJDONSAGOK.

A téli nyomor enyhítésére.

A borzasztó hideg időjárás óriási mértékben elviselhetetlenebbé teszi Nagyváradon a szegény lakosság nyomorát. Minden külső munka szünetel. A silány táplálkozás mellett különösen a fűtőanyag hiányát érzi a szegény nép. Ilyen szigorú időben kétszeresen van szükség a könyörületes emberbarátok jótékonyására.

A nagyváradi lat. szertartású káptalan éppen a borzasztó időjárás által sújtott nyomor enyhítésére, az állandó havi segélyeken kívül, 1800 korona összeget utalványozott, amelyet a szegények között kiosztanak.

Továbbá Toszt Gyula miniszteri tanácsos, a nagyváradi r. kath. pü. pü. községi javak ez idő szerinti felügyelőjének előterjesztésére a kultuszminiszter havi 300 korona összeget engedélyezett kegyadományokra, a mely összeget a három nagyváradi irgalmas nénék zárdája osztja ki a segélyre szorult szegények között.

A nagyváradi káptalan egyik, bőkezű jótékonyágáról ismert illustris tagja a közelebbi szent ünnepek előtt az egyleteknek nagyobb összegeket adományozott karácsonyi ajándékkul.

A tél áldozatai.

Az óriási hideg egymásután szedi áldozatait. Az ország minden részéről a hideg okozta nagy nyomorról érkezik hír. A szerez. cséttlen híjléktalanok egymásután pusztulnak el a dermesztő hidegben.

Nagyváradon is a tegnapi nap folyamán három embert találtak megfagyva. A Kolozsvári-utcán Bringye Anna 35 éves leányt még élve szállították a kórházba, de anynyira meg volt dermedve, hogy életben maradásához kevés a remény.

A hajnali órákban ugyancsak a Kolozsvári-utcán Klein Salamon subanczot találtak megdermedve s a közeli kórházba vitték, a hol sikerült dörzsöléssel életre kelteni.

Harmadik áldozata a hidegnek egy nap-számos ember, a kit a Kúlvárosról hozták a rendőrségre, a hol most a fűtött helyiségben egy kissé magához tért. A hideg mind több és több embert kényszerít lopásra, betörésre. Sőt akadnak a hőrtönöknek önkéntes lakói is.

Aradról szintén 22° R hideg híre érkezik s Blezsen község mellett nyolcz cigányt találtak megfagyva.

TAJÉKOZTATÓ.

Decz. 21. A Kath. Kőr Schlauch-ünnepélye a főgimnáziumban.

Decz. 31. A tisztikar Szilveszterestéje.

Jan. 10. Jogászbál.

Jan. 18. Fehérkereszt-bál.

Jan. 24. A tisztikar hangversenye és táncestetéje.

Febr. 7. Tiszti-bál.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr. .

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hők hátralékban vannak, hogy azt mielőbb rendelkezés szíveskedjenek.

* A magyar udvartartás. A budavári gyönyörűsége palotának néhány nap óta már van lakója: József Agost főherceg, 6 képviseli nálunk az udvart, miután a magyar udvartartást papiroson már megkaptuk. Főhercegi lakosa a várpalotának most szükségessé teszi, hogy az udvartartás hivatalnoki része is rendeztesse. Így legközelebb több udvari hivatalnok jön Budapestre a bécsi udvartartástól, akikhez még néhányan járulnak idehaza is. Ezeknek a jegyzékét most készítik a minisztériumban, hogy minden tekintetben megbízhatók legyenek. Ezenkívül a magyar testőrség 40 tagja is levonul hozzánk s ezzel teljessé lesz gróf Apponyi Lajos magyar udvarnagy hadserege. Az udvartartás költségeit 500.000 koronával felemelik.

* Uj tiszteletbeli kanonok. O Felsége Adám Iván pápakoavácsi-i esperes-plébánost a veszprémi székeskáptalan tiszteletbeli kanonok-jává nevezte ki.

* Kérelm. A Szigligeti-színházban f. hó 21. és 22-én tartandó műkedvelői előadás rendező bizottsága nevében dr. Dobay ur lapunk útján kéri fel a közreműködő urakat és hölgyeket, hogy a pnteken délután 2 órakor, ugyazintén szombaton délután 2 órakor tartandó próbákön megjelenni szíveskedjenek az ő szsiker érdekében — és tudatja, hogy a közmegegyezés szerint aki nem jelenik meg a próbákön, vagy elkésik, az jótékony célra tartozik 2 korona büntetés-pénzt fizetni. Azon urak részére, kik jelmezeket kívánnak, a jelmezpróba a Szigligeti-színházban csütörtökön d. u. 2 órától 4-ig lesz.

* **Bezárták az iskolákat.** A kegyetlen hideg mindenütt érezteti borzasztó hatását. A felnőtt ember még csak könnyebben elviseli az iszonyu időjárás súlyát, de a szegény, többnyire gyenge ruházata iskolás gyermekek sokat szenvednek az abnormis időjárástól. A legtöbb községi iskolahelyiséget nem lehet ilyen időben kellően fűteni. Az új őr-utcai iskolában tetézi a bajt, hogy a kályhák nem adnak elég meleget. A legnagyobb fűtés mellett sem lehet 6 fok melegen többet elérni. Elképzelhető, hogy mily borzasztó és veszélyes a szegény gyermekekre az ilyen hideg tanterem. Különben a növendékek nagy része nem látogatja már az iskolákat, mert kellő ruházata sincsen. Dr. **Baróthy** Akos főorvos ezekből az okokból kérte az összes községi elemi iskolák és óvodák bezárását, amelyet a polgármester azonnal elrendelt, tekintettel az ugy is közzübön levő karácsonyi ünnepekre. Dr. **Baróthy** Akos v. főorvos egyidejűleg az összes felekezeti elemi iskolák igazgatóit felkérte, hogy az iskolákat minél előbb zárják be.

* **A honvédség új ezredparancsnoka.** A nagyváradi honvéd gyalogezrednél nagy változás történt, amennyiben **Lőrinczy** Dénes ezredest ő felsége a székesfehérvári V. honvéd gyalogezredhez tábornoknak nevezte ki, helyébe pedig **Békésy** Józsefet, vezérkartestületbeli ezredest nevezte ki.

* **Járványkórházunk dícsérete.** Nagyváradi egyik helyes alapon felállított és kezelt intézménye a Szent László (járvány) kórház. Ezt most a belügyminiszter is elismerte. Kis-Kiskülli-megye fennálló közkórháza mellé járványkórházat óhajt létesíteni. A belügyminiszter utasította, hogy a járványkórházat olyan alapon szervezze, mint a nagyváradi, amely egyike a legjobbaknak s a követelményeknek is legjobban megfelel. Küküllőmegye ezen utasítás folytán kéri Nagyvárad városát, hogy a Szent László kórház terveit, költségvetését és szabályzatát küldje meg.

* **Tűz.** Az esti órákban kigyulladt a Nagy Malom-utczában **Hönig** József mészáros istállója s pár perc alatt lángban állott az egész tetőzet. Mire a vár-velencei tűzoltóság megjelent a helyszínén a tetőzet már leégett. A tűz oka ismeretlen. A tetőzet faanyagán kívül, értékes anyag nem esett a lángok martalékául.

* **A bécs-újhelyi Teréziánium jubileuma.** A bécs-újhelyi Mária Terézia katonai akadémia tegnap ünnepelte fennállásának 150 éves jubileumát. Az ünnepélyen ő felsége képviselőjében **Ferencz Ferdinánd** trónörökös jelent meg. Az ünnepélyes szent misét **Belopotocky** Kálmán tábori püspök, nagyváradi kanonok mondotta. Az akadémia volt és jelenlegi akadémikusai azután megkoszorúzták Mária Terézia királynő szobrát. Délben fényes disztrakció volt, melyen a trónörökös pohárköszöntőt mondott s abban a királyhoz, trónhoz és a hazához való rendíthetetlen hűségére buzdította az akadémia növendékeit. Fél 3 órakor ő felsége elbúcsúzott az akadémia tisztikarától és visszautazott Bécsbe. Ő felsége ez alkalomból egy parancsiratot bocsátott ki, melyben elismeréssel emlíkszik meg az akadémia működéséről, az akadémia által képzett tisztek ragaszkodó hűségéről a haza és a király iránt.

* **Vesztett ebek garázdálkodása.** Nagyléta és Asszonyvásár községekben vestett ebek kóboroltak. Nagylétán egy vestett eb megmarta Erdélyi Juliánna 17 éves leányt. Harmadnap egy vestett macska is kóborzott a községben. Csak ez utóbbit sikerült elpusztítani. — Asszonyvásáron Csorba Róza 14 éves leányt és Pal József öreg embert maria össze egy vestett eb. Mindkét községből a sérülteket fel szállították a Hőgyes-intézetbe.

* **Elnökválasztás az iskolaszékben.** Az elemi iskolákra vonatkozó miniszteri rendelet intézkedése folytán **Hegyesi** Márton megvált a nagyváradi iskolaszék elnökségétől. A polgármester az iskolaszéket szombaton, december hó 20-án délután 3 órára hívta össze elnökválasztó gyűlésre. Az általános óhaj az, hogy **Rimler** Károly polgármester lépjen az iskolaszék élére, azonban, mint halljuk, a polgármester vonakodik az iskolaszéki elnökség elfogadásától.

* **Helyreigazítás.** Tegnap lapunkba „A biharmegyei néptanítók gyűlése” című cikkünkbe hiba csuszott be, amennyiben azt írtuk, hogy **Gábel** Jakab az összes felekezeti iskolák államosságát indítványozta. Gábel csak a tanítók fizetésrendezése mellett szólt fel.

* **A nagy hideg és a vasut.** A most uralkodó óriási hideg nemcsak az emberek egészségében tesz kárt, hanem a közlekedéseket is nagyban hátráltatja. A vonatok nagy késésekkel érkeznek, mert a pálya oly sikos, hogy még a sinek homokozása dacára is képtelenek teljes sebességgel haladni a vonatok s többször megtörténik az is, hogy egyes állomásokon csak sok próbálgatás után tudják a mozdonyokat megindítani. Az óriási hidegek a vonatkísérő személyzetet merítik ki legjobban, különösen a fékezőket. Az üzletvezetőségek rendelkezésére minden nagyobb állomáson a máv. költségére kötelesek a vonatkísérő személyzetet a vasuti vendéglősök forró théával ellátni. Minden vonatnál nagy a késés. Tegnap a délutáni budapesti személyvonat 4 óra helyett 8 óra 20 perczkor, a gyorsvonat pedig 1 órai késéssel érkezett Nagyváradra.

* **Farkasok a községekben.** A szegény falusi népnek a hideg időjárás kivül sok bajt okoznak a dudvadások, amelyek a szigorú tél miatt a falvakba is behatolnak s veszélyeztetik egy az emberéletet, mint a háziállatokat. Mint értesülünk, a közeli Híj és Rontó községek határában is esatangoznak a farkasok s ordításuk rémületbe ejti a lakosokat. Az állataikat nem merik kihajtani, sőt az emberek is óvakodnak egyedül járni. Igen helyén való lenne, ha a hatóság tenné meg a kellő intézkedéseket a veszélyvel fenyegető fenevadak ellen.

* **Különös felmondás.** **Fassina** Géza holdvilág utcai háztulajdonos különös módon akarta lakóját, **Erdős** Mihályt házából kiűldözni. Ugy látszik az érdemes háztulajdonos ráunt a lakójára s noha az egy krajczárral sem adós neki, a lakás összes ajtóit és ablakait leszedte, ami tekintve a mostani dermesztő hideget, radikális kényszerítő körülmény arra, hogy kiköltözzenek a tulajdosan szellőztetett lakásból. **Erdős** Mihály természetesen panaszt tett a rendőrségnél a szeszélyes háziur ellen s a rendőrség legott elrendelte az ablakok és ajtók felrakását.

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést:

Özv. Szabó Lajosné szül. Dreván Paulina a maga, mint az összes rokonok nevében legmélyebb fájdalommal tudatja szerzett férjének, illetve rokonának **Szabó** Lajosnak f. évi december 16-án, d. e. 8 órakor, életének 65-ik, boldog házasságának 36-ik évében rövid szenvedés után hirtelen történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 18-án, d. u. 3 órakor fogtak az ev. ref. egyház szertartása szerint, Szent János-utca 44. sz. saját házából az olasz-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végzettségétélre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyváradi, 1902-ik évi december 16-án. Aldás drága emlékére!

x Felhívjuk olvasóink figyelmét **Spiegel** **Izidor** (ezelőtt Freyberger és Társa) lapunk mai számában levő hirdetésére.

Karácsonyi és Ujévi vásár megnyitás!

Friss és Társa korona- és fillérbazárjában Nagyvárad, Olasz Fő-utca.

Tisztelettel kérjük az igen tisztelt helybeli és vidéki vevő közönséget, hogy mielőtt a karácsonyi és ujévi ajándék-tárgyakat beszerezné, bennünket látogatásukkal megtisztelni sziveskedjenek, hol eddig még nem létező kedvezményben részesülnek. Tekintettel a karácsonyi nagy tolongásra, nagyon kérjük t. vevőközönségünket bevásárlásaikat nem az utolsó napra hagyni, hogy módunkban legyen a legelőzékenyebb és pontos kiszolgálást nyújtani. 7.

Igazságszolgáltatás.

Bartha Miklós sajtópöre.

Tegnap d. e. 9 órára tüzte ki a kolozsvári törvényszék a Bartha Miklós által Halász Lajos nagyváradi szerkesztő ellen, becsmérlésért és rágalmozás miatt indított sajtópör tárgyalását.

Halász Lajos orvosi vélemény szerint ideges szivdobogás, izgatottság és zsába miatt nem jelenhetett meg.

A kolozsvári kir. törvényszék az elmaradás okát nem vette figyelembe. Ellenkezőleg felhívta a nagyváradi törvényszék vizsgálóbíróját, hogy Halász Lajost vizsgálta meg a törvényszék orvosa által és ha egészsége kockázatát nélkül ide szállítható, gondoskodják elővezetéséről, hogy d. e. 9 órakor vele a tárgyalást megtartani lehessen. A vizsgálóbíró Nagyváradról szombaton azt jelentette, hogy Halász Nagyváradon van ugyan, de nem tudják megtalálni, hogy orvosilag megvizsgáltsák.

Ekkor a kolozsvári kir. törvényszék a nagyváradi rendőrséget hívta fel, hogy Halász Lajos elővezetése iránt azonnal intézkedjen.

A nagyváradi kir. törvényszék tegnap d. u. 4 óra 45 perczkor a következő expressz sürgőnyt intézte a kolozsvári kir. törvényszékhez:

Halász Lajos beteg. Elővezetése nem fogatosítható.

S miután a két év óta huzódó perben már a harmadikban kitűzött tárgyalás is Halász meg nem jelenése miatt nem volt megtartható; ezuttal a legszigorubb eljárást fogja alkalmazni a kolozsvári kir. törvényszék, hogy tekintélyének érvényt szerezzen.

Halász Lajost Nagyváradon rendőri felügyelet alá helyezte. Azonkivül expressz táviratban elrendelte a kir. törvényszék, hogy a vádlottat azonnal vezessék elő.

Ha netalán Nagyváradot elhagyná, nyomban el fogják rendelni országsszerint a köröztesét.

Ma délelőtt 10 órára új tárgyalást tűzött ki a kir. törvényszék.

Miután ezt is csak a vádlott jelenléte mellett tarthatják meg, kérdés, hogy vajjon megtartható lesz-e ezen immár 5-ik napra elhalasztott tárgyalás, vagy nem?

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: New-York szépe.

Csütörtök: Halalos csönd (premier).

Péntek: Halalos csönd.

Szombat: Korneviili harangok.

A Gésák. Az angol operettek ősmamáját, a Gésákat (a mely azonban ma is szebb valamennyi kínai és japáni utódjánál) több körülmény rontotta. Először a hideg, a mely az embert inkább otthon tartja, mint sem a langyos melegítésű színházba vinné, másodsor az, hogy a szép zenét már szépen játszó zene-

kartól is hallottuk s utána a mostani nem sok gyönyörűséget okozott. Egyáltalán nem cél-szerű a régi szezonok kedvenc operettjeit fel-frissíteni, mert kedvezőtlen összehasonlításokra adnak alkalmat. Székely Irén és Nyárait ebben a darabban nem tudták pótolni. Bár **Rédei Szidi** igen szépen, kellemesen énekelt, finom előadó képessége is van, de hiányát éreztük Székely Irén hangja fiatalos erejének. Nyárai Antalt **Heltay Jenő** akarta pótolni, de Vancsija a Bércziét sem érte föl, pedig a tehetségnek is, igyekvésnek is sok jelét adta. Nem tudott szerepébe elég változatosságot önteni, ez volt a baj. A régi szereplők közül sokat tapsoltak Amon Margitnak és Pintérnek.

Márkus Aranka vendégszereplése. Makó Lajos debreczeni színházgáza pár héttel ezelőtt felszólította színházunk kiváló énekes-nőjét, **Márkus Arankát** vendégszereplésre. A művész a Troubadour, Szegény Jonatán és a Katalin főszerepeit fogja eljátszani. Makó Márkus Arankát szerződöttes czéjából hívta meg vendégszereplésre.

Halálos csönd. Holnap, csütörtökön mutatja be a Szigligeti-színház Echegaray szenzációs drámáját, a **Halálos csönd**-et. Rendkívül izgalmas, érdekes témája van a drámának. Donna Gloria édesanyja nyolcz évvel a dráma cselekményének megindulása előtt, elment egy szerelmes légyottra. A férje megtudta és utána rohant, de a felesége helyett a leányát találta abban a külvárosi kis házban, ahol a szerelmese találkozni szoktak. Párbajra hívja a csábítót és halálosan megsebesül. Donna Gloria kórházba vonul az édesanyjával és mikor az utóbbi meghal, Augustiasz név alatt visszatér a világra, abban a reményben, hogy megfelekeztek róla.

Augustiaszt ám gyanus szemekkel nézik, noha nem is sejtik, hogy ő azonos volna Gloriával. Mivel mesésen gazdag, akadnak kéri is; egy Gennaró nevű ur, aki kész arra, hogy cserében ezüstbányáért fölajánlja neki kezét, nevét és kardját. Hanem Gloria Augustiasz szerelmes Raimundóba, egy fiatal nemes és szenvedélyes lovagba.

Mikor pedig Gennaró elárulja, hogy Augustiasz nem más, mint Gloria és a fiatal leányt kintassítják abból a házból, ahol éppen egy nagy társasággal van együtt, Raimundó esztét veszt és harján végigvezeti a termeken, követelve mindenkitől, hogy úgy tiszteljék, mind eddig tisztelték. Ebből két párbaj lesz. Az egyik természetesen Gennaróval. Mielőtt szembeállanak az ellenfelek, Raimundo búcsújátogatást tesz Gloriánál és kiveszi belőle azt a vallomást, hogy csakúgy van egy féltve őrzött titka, a melyet azonban csak akkor fog neki kimondani, ha az egyik halálán lesz. Raimundó gondoskodik róla, hogy ő legyen az egyik. Belefut az ellenfele kardjába, halálosan megsebesítve föl-viteti magát Gloriához és megtudva azt, hogy a leány sepiőtlen tisztaságu, boldogan hal meg. Glorián k is kijut abból a fájdalmas boldogságból, hogy anyja botlását nem tudja meg senki. Mindezt drámaian, meghatóan s gyönyörűen viszi színpadra Echegaray.

New-York szépe. New-York szépe ez a népszerű bolondos vgt tárcz operett kerül ma, szerdán este színpadra a színházban. Az operett czímszerepét Bilkey Irén játssza, Harry szerepét, melyet a be utatón Nyárai Antal játszott. — az új buffó, Heltay Jenő. Amon Margit, Pintér, Bérczy stb. játszanak még az operettben.

A bérlők és a műkedvelő előadások. A színház igazgatósága tudatja a bérlőkkel, hogy tekintettel arra az igazán rend-

kívüli érdeklődésre, mely a vasárnapi és hétfői műkedvelő előadások iránt a közönség körében mutatkozik, a bérlők jogait csak pénteken déli tizenkét óráig tarthatja fenn. Kéri az igazgatóság a bérlőket, hogy mindkét előadásra jegyeiket pénteken délelőtt tíz és tizenkét óra között váltsák ki, ha a jegyekre reflektálnak.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 90.

Bérlés 75. sz.

Ma szerdán, 1902. december 17-én:

New-York szépe.

Operette.

SZEMELYEK:

Bronson Habakuk, az Erény-csöszök Egyesületének elnöke	— — — — —	Pintér Imre
Harry, fia	— — — — —	Heltay Jenő
Kurt von Mordkerl, egy bolond német	— — — — —	Bérczi Gyula
Cora, az operett társaság primadonnája	— — — — —	Székely Anna
Kennet Mugg, az operett-társaság komikusa	— — — — —	Szathmáry Arpád
Blisky Bill, ökölvívó) csavargók	Erdélyi Miklós
Kissie, táncosnő) gók	Kulinyi Mariska
Twiddles, hadnagy az Egyesült-Államok katonaságában	— — — — —	Perényi József
Violet Gray, káplár az Üdv-hadseregében	— — — — —	Bilkey Irén
Ratsi Pattatu) portugál grófok	Deésy Alfréd
Patsi Rattatu)	Krasznay Andor
Fifi,	— — — — —	Amon Margit

HELYTARAK: Nagypáholy 7. sor 2. színi és első meleti páholy 6. sor. Másodemeleti páholy 4. sor. Zsolye 1. sor 50. kr. Kőrszék 1. sor 20. kr., Tálászék, 1. sor. Erkölyülés 1-ső sor 60. kr., közép 2-ik sor 50. kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40. kr. II. emeleti zártszék 30. kr. Földszinti állóhely 50. kr., Diák és katonajegy a földszintre 30. kr. Karzati állóhely 20. kr. Egy színpad 120. kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérlőszékkel szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Ésti pénztárvitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap csütörtökön, dec. ember 18-án:

Halálos csönd.

Dráma.

TAVIRATOK.

A kiegyezés.

Budapest, decz. 16. (Saj. tud. táv.) Széll Kálmán miniszterelnök szombaton Bécsbe utazik, hogy a kiegyezésben a döntést sürgesse.

A Neue Freie Presse értesülése szerint ha a két kormány rövid idő alatt nem jut megegyezésre, a király dönt.

A venezuelai konfliktus.

Carracas, december 16. Az angol-német ultimátumot Puerto Cabellóban fél 5 órakor nyújtották át. A bombázás 5 órakor kezdődött. Az ultimátum a vámellenőröz volt intézve, melyre a választ a venezuelai hatóságok tisztviselői irák alá és 5 órakor átadták az olasz konzulnak, a ki ezt, a mikor a bombázás megkezdődött, jelek útján közölte a hajókkal. A bombázás alkalmával San Estebanban, Puerto Cabellótól három mérföldnyire agyonlőttek egy német embert és két cs-lédet (M. T. I.)

NYILTTER.

Szabott árak!

Karácsonyi és ujévi ajándékok legalkalmasabb bevásárlási helye!

China-ezüstgyári raktár

néven új, fényes, régi szükségét pótló tizlet nyílt meg Nagyváradon, a

BÉMER-TÉLEN.

(Lukács aranyműves eddigi helyiségében).

A »CHINA-EZÜST GYÁRI RAKTÁR«-ban

művészi kivitelben és meglepően jutányos áron kaphatók a legmodernebb china-ezüst cikkek, leg-hírnevebb eisöranu gyárakból. Ezek a cikkek ma már alig nélkülözhetők az uri házakban s jutányos árnknál fogva a legalkalmasabbaknak bizonyultak a háztartásban. A legelőkelőbb ilyenü gyárak remekeivannak felhalmozva a Nagy váradon most létesült china-ezüst raktárban, melynek megtekintésére felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét. 70.

A közelgő

karácsonyi és ujévi ünnepek

alkalmára

igen szép és divatos

NÉVJEGYEK

készítetnek a

Szt. László nyomdában

Szilágyi Dezső-utca 3.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irtá: Stenklewicz Henrik.

168

Hanem megbosszulom magamat, oly igazán, mint Lasser a neven! Szerzek én még magamnak elégtételt! — Azt hittem, megpukkad mérgében. Ugy verte buzogányával az asztalt, hogy darabokra törött. Nem hiszem, hogy Skrzetuski meg ne adja a csinijének az árát, mert a koronaórral nem lehet trefálni. Elkészíted, vakmerő ember és semmiféle sértést sem hagy megtörtéltani.

— Mit árthat Skrzetuskinak, ha a herceg pár fogásába vette? szót egy tiszt. — Abhoz még a koronaór is gyenge, hogy a herceg ellen tegyen.

Az ezredes pedig ezalatt, mit sem sejtve a koronaór fenyegetéseiről, gyorsan haladt csapatának élén Orsigovics felé. Habár szeptember hava már sárgára festette a leveleket,

Éjszaka és világos volt az éjszaka, akár csak júliusban. Ez évben jóformán egyáltalán nem is volt tél. Kora tavasszal, amikor más esztendőben még mindent vastagon fődött a hó, már az egész természet virágpompában állott. A hosszú és esős nyár után enyhe ősz következett, kellemes napokkal és tiszta éjjelekkel. A jó utakon minden különös elővigyázat nélkül gyors menetben lovagoltak a vitézek, támadástól sem kellett tartaniok, mert közel voltak még a táborhoz. Skrzetuski pár lovassal elől vágatott, Wolodyjovski, Sagloba és Longinus a csapat zömével hátrább.

— Nézzétek a holdat, süttogta Sagloba, esküdni lehetne, hogy nappal van. Ilyen éjszakák csak háborus időkben vannak, és pedig azért, hogy a lelkek a sötétben meg ne botoljanak vagy meg ne üssék a fákat a fejüket és könyveikben megtalálhassák az utat. Ma péntek van, a Megváltó napja. Ezen a napon a rossz lelkeknek nincs hatalmuk az embereken. Egészen megkönnyebbültem és új reménység tölti el a szívemet.

— A földolog, az, hogy minél előbb hozzátegyünk a hercegnő megmentéséhez, szólt Wolodyjovski.

— Ej, az legrosszabb, ha tétlenül elmerül az ember a gondokban, bölcsekedett Sagloba. Mihelyt lóra ültünk, kirázzuk magunkból a kétségbeesést.

— Nem igen hiszem, hogy minden gondtól megszabaduljunk. Valami nyomasztó érzés mindig a szívükre nehezedik a bajban.

Longinus ráhagyta és akkorát sóhajtott, mint egy kovácsfúvó. A kis Wolodyjovski az égre emelte szemét, mintha Barbara hercegnő csillagát keresné.

A lovak prüszkölni kezdtek, a lovasok pedig lassan mormogták: egészségetekre váltják, egészségetekre váltják!

Azután minden elesünderült, majd a hátsó sorokból valaki dalolni kezdett:

A harcba indulsz, kedves fiam,
Indulsz a harcba!
A szabadban száll reád az éj,
Nappal üldöz ezer veszély!

— Az öreg katonák azt mondják, hogy az jót jelent, ha a lovak prüszkölnek. Boldogult atyám is beszélt már azt — szólt Wolodyjovski.

— Nekem valami ezt sugja, hogy a fárad-

ságunk nem fog kárba veszni, — felelte Sagloba.

— Isten adja, hogy az ezredes lelke végre nyugvást és boldogságot találjon, sóhajtott Longinus.

Sagloba a fejével bólongatott. Látszott, hogy nem tud szabadulni egy makacs gondolatától. Végre megszólalt:

— Valami motoszkál a fejemben. Közölnöm kell veletek, mert így egymagában nem tudom elviselni. Egy idő óta Skrzetuski — meglehet, hogy csalódom, és csak én látom így — nagyon keveset törődik annak a szerencsétlen leánynak a megmentésével.

— Dehogyan nem törődik! Csak nem akarja seokinek sem elárulni a fájalmát. Mindig ilyen volt az ezredes!

— Nem úgy van az. Emlékezzetek vissza, hogy midőn reményt nyújtottunk neki, milyen egykedvűen felelt, hogy: Isten fizesse meg nekünk! A hálátlan! Hiszen egy ökör bőrére sem férne rá irásban annak a szegény leánynak az érte való sok szenvedése! Mennyit sirt a lelkem! En láttam!

Wolodyjovski a fejét rázta:

— Lehetetlenség, hogy lemondott volna a hercegnőről. Az ugyan igaz, hogy amikor az a gazember elrabolta a leányt Roslogiból, annyira kétségbe esett, hogy a megőrüléstől féltették, most pedig teljesen nyugodtnak látszik. De jobb is így, ha az Isten visszaadta neki nyugalmát és erejét. Igaz barátsággal kívánhatjuk neki ezt, ugy-e?

Wolodyjovski megsarkanytyuzta a lovát és előre nyargalt Skrzetuskához. Sagloba egy ideig némán haladt Longinus mellett.

(6olyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, decz. 16.	
Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamuranyi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, decz. 16.	
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	6.—
Káposzta, repce, aug.	.96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. decz. 15-án.

Magyar aranyjáradék 4	121.86
Magyar koronajáradék	97.90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2	119.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2	110.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.90
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	205.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	162.—
Osztrák járadék papirban	101.50
Osztrák járadék papirban	101.50
Osztrák járadék aranyban	121.50
Osztrák korona járadék	99.50
Osztrák államsorsjegyek	152.—
Osztrák magyar bank részvény	16.05
Magyar hitelbankrészvény	712.—
Osztrák hit-llutélet részvény	702.—
Párisi vista	95.25
29 frankos arany (Napoleon'dor)	1.05
Németbirodalmi márka	117.02
Londoni vista	239.70
20 márkás arany	23.40

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kiadó magtárak.

A Nagyváradi Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehető.

Ertekezhetni a Nagyváradi Takarékpénztárnál.

Czélszerű ajándékok!!

Selyem blousok 3 frt 50 kr.

Blousok selyemből

3 frt 50 kr.

Blousok flanelből

1 frttól 2 frtig.

Blousok szövetből

2 " 5 "

Női keztyűk, glagé

75 kr.

Női harisnyák, kötött

35 kr.

NŐI DIVAT-UJDONSÁGOK:

Alsószoknyák selyemből 4 frttól 10 frtig.

Alsószoknyák, szövetből 2 " 5 "

Alsószoknyák, cloth 2 " 4 "

Alsószoknyák, flanel 95 kr.

Gyermek szövet ruhák 2—5 frtig

Gyermek barchet » 1—2 »

Gyermek-kabátok 3 frttól 5 frtig

GYERMEK-HARISNYÁK.

Női selyem ESCHARPOK.

Szörme boa 1 frttól 2 frtig

Női övek 25 krtól 3 »

Esernyők 150 » 3 »

KAPHATÓ:

SPIEGEL ISIDOR-nál, ezelőtt FREIBERGER és Tsa

FŐ-UTCZA.

Feltűnő olcsó árak!!

Kézimunka-ajándékok

79

FLEGMAN ÁRMIN
Nagyvárad, Bémer-tér

FLEGMAN ÁRMIN
Nagyvárad, Bémer-tér

Igen tisztelt vevőim!

Szives tudomására hozom, hogy az alant felsorolt cikkeket

e hó végéig tetemesen leszállított árakban árusítom.

Néhány ezer méter fekete
és színes selyemmaradék 50 krtól feljebb
Színes és fekete ruha-
szövetek 20 » »
Franczia himzett batisztok 35 » »

Az összes raktáron levő Tennis-posztó,
szövet és selyemblousok 1.— frttól felj.
Barchet, posztó, cloth és se-
lyem alsószoknyák 1.50 » »
Szörme-Collierek, karmantyuk 1.50 » »

Diszövök és csattok félárban.

Továbbá értesitem a n. é. közönséget, hogy

kész női és leány-felöltő raktáram

duosan van felszerelve és hogy e cikkeket is a rendes áraknál *jóval olcsóbban* bocsátom áruba. — Tisztelettel

Flegman Ármin Nagyvárad, Bémer-tér.

Belépési felhívás!

a filléres
TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET
IV. évtársulatába.

A Filléres Takarékszövetkezet
1903. év január 1-én új évtársulatot
nyit.

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat
tartama alatt — 3 éven át — hetenként
kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki-
tetszésszerű számban jegyezhet üzletrész-
eket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt
a tagok részére kisebbeszerű hetenként
ismétlődő betétek által a vagyonytűjtést le-
hetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen
tagok befizetések arányában olcsó kamattal
mellett kölcsönöket kaphassanak.

A beiratások a *Leszámitoló és Jelző-
logbank helyiségében (Bémer-tér Léva-
palota)* eszközölhetők, a befizetések ugyanott
lesznek teljesítendők.

A vidéki beiratkozók a befizetéseket a
postatakarékpénztár útján díjmentesen tel-
jesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér
beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai nap-
tól fogva minden beiratkozó megkapja a
nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1902. október hó. 48

**„FILLÉRES“
takarékszövetkezet.**

A lejárt évtársulat minden 20 fillér heti
befizetés után 31 K. 20 fill. tőkét és 2 K. 60 fill.
osztalékot fizetett készpénzben.

Belépési felhívás.

A
„Biharmegyei Korona-, Takarékszövetkezet“

1903. évi január hó 1-én

új évtársulatot kezd,

mely 1905. december végéig tart.

A szövetkezetbe tagul bárki beléphet, ha legalább egy üzletrészt jegyez, vagyis
legalább 1 koronának heti befizetésére kötelezi magát. A befizetett összeg a
hár m év betelével kamat és nyereséggel együtt a résztvevőknek **KÉSZ-
PÉNZBEN FIZETTETIK VISSZA.** Minden tag több üzletrészt j-yezhet.
A befizetési könyvecskék mindjárt a belépés alkalmával szolgáltatnak ki.

Videki tagok a befizetéseket posta c-h-que által teljesíthetik (portómentesen). A szö-
vetkezet célja a takarékossgot előmozdítani és tagjainak lehetővé tenni, hogy szükség esetén
gyorsan a cső kölcsönhöz jusassanak, nemcsak a befizetett összeg erejéig, hanem azon felül is.

Most végződő évtársulatunk is igen szép eredménnyel működik; — tagjai a ren-
des takarékpénztári kamattal nál jóval magasabb osztalékban részesülnek.

A szövetkezet helyisége

a **„BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR“** I-ső emeleti üzlethelyiségében van,

NAGYVÁRADON, Kossuth Lajos utca 19—20. sz. alatt.

Jegyzések itt, valamint a földszinten levő váltó-üzletben
már a mai naptól kezdve elfogadtnak,

melynek mielőbbi eszközzésére felkérjük a szövetkezet t. tagjait, valamint az ujonnan
belépni szándékozókat.

Nagyvárad, 1902. október 25.

857.

A **„BIHARMEGYEI KORONA-TAKARÉK ÉS HITELSZÖVETKEZET“** IGAZGATÓSÁGA

Élő János,
Schwartz Ferencz,

Szunyogh Péter elnök,
Fleischacker Gyula,
dr. Wallner Ödön,

Pekanovits Imre,
Weinberger Jakab.